

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ GASTRONOMICZNYCH NR 1 W KRAKOWIE
ROK SZKOLNY 2024/2025

Zaopiniowano pozytywnie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej
w dniu 30.09.2024 r.

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna
2. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego
3. Przyjęta wizja szkoły
4. Przyjęta sylwetka wychowanka
5. Cele programu
6. Adresaci i realizatorzy programu
7. Rola i zadania wychowawcze nauczycieli
8. Prawa i obowiązki uczniów
9. Procedury szkolne – metody działania w sytuacjach kryzysowych z udziałem uczniów
10. Ewaluacja programu
11. Postanowienia końcowe
12. Przyjęte cele główne i zadania programu (załącznik nr 1)
13. Załączniki

1. Podstawa prawna:

- Konstytucja RP art. 72;
- Konwencja o Prawach Dziecka art. 3, 19, 33;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Dz. U. z 2016 r. poz. 487;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458;
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z 2017 r. poz. 773;
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach DzU z 2017 poz. 1591;
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449);
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26;
- Statut szkoły;
- STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w Zespole Szkół Gastronomicznych nr 1
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (DzU. z 2023 r. poz. 1606);

2. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego.

Ewaluacja programu wskazuje, iż problemy występujące w szkole dotyczą głównie:

- nasileniem wśród uczniów zachowań depresyjnych, obniżonego nastroju, zachowań suicydalnych, samookaleczeń;
- naruszania przez uczniów dyscypliny szkolnej;
- niskiej motywacji do uczenia się i podejmowania aktywności na terenie szkoły;
- podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych, tj. wagarowanie, palenie wyrobów tytoniowych, agresja słowna, obojętność wobec spożywania alkoholu przez osoby nieletnie;
- niskiej frekwencji na zajęciach;
- radzenia sobie ze stresem;
- braku umiejętności interpersonalnych;
- uzależnienia od telefonu komórkowego i mediów społecznościowych.

3. Przyjęta wizja szkoły.

Nasza szkoła chce być placówką, w której:

- nadrzędnym celem pracy jest wszechstronny rozwój osobowy ucznia w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zawodowym, moralnym i duchowym;
- panuje życzliwa i bezpieczna atmosfera, oparta na wzajemnym szacunku, współpracy i dialogu nauczycieli, uczniów i rodziców;
- udziela się pomocy i wsparcia oraz aktywnie współdziała we wszystkich sprawach dotyczących uczniów;
- dba się o kształtowanie szacunku do historii, tradycji i kultury narodowej i regionalnej;
- kształtuje się postawę dialogu i tolerancji, uczy się samodzielności i odpowiedzialności;
- wciąż wysoki priorytet ma profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów. Odroczone w czasie, ale wciąż obecne psychologiczne skutki epidemii COVID-19, spotęgowane nowym zagrożeniem wywołanym wojną na Ukrainie, stanowią nadal duże zagrożenie dla psychicznego dobrostanu uczniów. Misją szkoły jest także „osiągnięcie zaburzonej równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę” (patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.”).

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025 ustalone przez ministra edukacji wpisują się w takie ujęcie misji szkoły – w szczególności następujące z nich:

- Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
- Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.
- Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
- Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
- Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
- Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.

- Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

4. Przyjęta sylwetka wychowanka.

Szkoła wychowuje ludzi otwartych na problemy innych. Uczy uczniów eliminować niepożądane nawyki, przyzwyczajenia i przygotowuje do pełnienia różnych ról w społeczeństwie, radzenia sobie ze stresem i konstruktywnego podejścia do rozwiązywania problemów. Celem Szkoły jest profesjonalne przygotowanie młodzieży do pracy zawodowej, do podejmowania dalszego kształcenia, rozwijania przedsiębiorczości i wdrażanie do ustawicznego doskonalenia zawodowego.

Uczeń nabywa w naszej szkole cech ważnych dla prawidłowego funkcjonowania w życiu, tj.:

samodzielność – uczeń kieruje swoim działaniem, dociera do różnych źródeł informacji, potrafi dokonać wyboru wartości, radzi sobie w sytuacjach problemowych, rozstrzyga wątpliwości i problemy moralne zgodnie z przyjętą hierarchią wartości, potrafi dokonać samooceny, prezentuje własny punkt widzenia i uwzględnia poglądy innych ludzi;

odpowiedzialność – uczeń odpowiada za swoje wyniki w nauce, za skutki podejmowanych decyzji, potrafi odróżnić rzeczywistość od wyobraźni, podporządkowuje się określonym zasadom życia społecznego, posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, jest świadomy odpowiedzialności karnej w zakresie przestrzegania praw innych osób w tym szczególnie osób małoletnich;

nawyki prozdrowotne - dba o zdrowie i życie własne i innych; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi (np. COVID-19) i cywilizacyjnymi, zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej m.in. zagrożeniem epidemicznym, przymusową migracją, zagrożeniem militarnym, zagrożeniem ekologicznym) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi m.in. z długotrwałej izolacji społecznej, permanentnego stresu, wszechobecnego przeciążenia informacyjnego, zderzenia z odmiennością kulturową), rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemoc, konflikty z prawem),

twórczość – uczeń rozumie potrzebę doskonalenia i rozwijania samego siebie, tworzy własny warsztat pracy, rozwija swoje zainteresowania, rozwiązuje zadania problemowe związane z otaczającym go światem; korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,

etyczność – uczeń odróżnia prawdę od kłamstwa, umie współdziałać z innymi, rozumie sens praw i obowiązków, jest tolerancyjny, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, nabywa stałe sprawności w czynieniu dobra, szanuje siebie i innych, szanuje dobro wspólne, zna i rozumie zasady współżycia społecznego, dba o estetyczny wygląd własny i otoczenia.

5. Cele programu.

Podstawowym celem szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest:

wspomaganie i wspieranie naturalnego rozwoju wychowanka poprzez: zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, rozwijanie indywidualnych potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń; wskazywanie mocnych i słabych stron;

kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane poprzez: kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia kultury i relacji międzyludzkich, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych;

profilaktyka zachowań ryzykownych poprzez: diagnozowanie zagrożeń, wyposażanie uczniów w wiedzę i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami, proponowanie alternatywnych sposobów funkcjonowania, ochrona przed bezpośrednimi niebezpieczeństwami;

korekcja deficytów powstałych w toku wcześniejszego wychowania poprzez: diagnozę, stwarzanie takich sytuacji, by uczeń mógł zdobywać doświadczenia korygujące dotychczasowe postawy, udzielanie wsparcia terapeutycznego.

6. Adresaci i realizatorzy programu.

Adresatami niniejszego programu są:

- wszyscy uczniowie naszej szkoły;
- rodzice – w pierwszym rzędzie odpowiedzialni za wychowanie swego dziecka – naszego ucznia;
- nauczyciele, którzy jednocześnie pełnią rolę realizatorów tego programu.

Działania adresowane do wszystkich uczniów:

- zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole regulaminami, w tym z ich prawami i obowiązkami, omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji pracy szkoły, podstawowych zapisów Statutu i Programu Wychowawczego-Profilaktycznego;
- propagowanie szacunku dla kultury, tradycji i zdrowego stylu życia, udział w tradycyjnych świątach i obrzędach narodowych, lokalnych i szkolnych;
- budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej poprzez współtworzenie społeczności szkolnej i wykorzystywanie prawa do samorządności;
- budowanie i aktywizowanie zespołu klasowego;
- kształtowanie osoby dobrze przystosowanej i dobrze radzącej sobie z trudnościami, umiejącej podejmować racjonalne decyzje;
- rozwijanie samodzielności i samooceny.
- poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej zagrożeniem epidemiologicznym, militarnym, ekologicznym, zaburzonymi relacjami rodzinnymi) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,

- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania epidemiom, przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym, wyczerpaniu nerwowemu, wykluczeniu społecznemu,

Działania skierowane do rodziców:

- wspieranie konstruktywnych zainteresowań indywidualnych uczniów jako czynnika chroniącego;
- pedagogizacja rodziców w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych, relacji rówieśniczych i podejmowaniu działań w sytuacji depresji, samookaleczeń u młodzieży;
- monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły;
- wspieranie rodziców w ich roli wychowawczej rozmowy i konsultacje indywidualne; dyskusje podczas wywiadówek klasowych i psychoedukację prowadzoną przez specjalistów.

Działania skierowane do nauczycieli:

- rozmowy i konsultacje indywidualne;
- dyskusje podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej;
- udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych przez specjalistów;
- udzielanie wsparcia w ramach Zespołu Wychowawczego;
- prowadzenie działań edukacyjnych w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych: szkolenia, rady, konferencje, warsztaty, samokształcenie.

7. Rola i zadania wychowawcze nauczycieli i rodziców.

Wychowawcą jest każdy pracownik pedagogiczny naszej szkoły.

Wychowawca klasy, nauczyciel:

- rozpoznaje i monitoruje potrzeby ucznia;
- jest bezpośrednio odpowiedzialny za proces wychowania powierzonych mu uczniów, planuje i organizuje pracę klasy;
- systematycznie doskonali swoje umiejętności w zakresie pracy wychowawczej i oddziaływań profilaktycznych;
- poszerza swoją wiedzę na temat środków uzależniających, zagrożeń młodzieży, zasad komunikacji i rozwiązywania problemów;
- zapoznaje uczniów klasy i rodziców z działaniami wychowawczo-profilaktycznymi planowanymi na dany rok szkolny;
- stara się poznać środowisko opiekuńczo-wychowawcze uczniów;

- utrzymuje stały kontakt z rodzicami uczniów, informuje ich o wynikach w nauce, frekwencji i sytuacji wychowawczej (zachowania ryzykowne, oceny niedostateczne);
- prowadzi pedagogizację rodziców;
- działa zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka;
- współpracuje z rodzicami i specjalistami wspierającymi proces edukacyjno-wychowawczy ucznia;
- dostarcza wzorców konstruktywnego stylu życia;
- utrzymuje osobowe relacje z uczniami poprzez konsultację, indywidualne rozmowy, organizację pomocy koleżeńskiej w nauce;
- jest konsekwentny i działa zgodnie ze Statutem Szkoły;
- inicjuje działania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie klasy lub w przypadkach indywidualnych;
- realizuje działania wychowawcze w czasie zajęć lekcyjnych;
- realizuje podstawę programową i ze szczególną odpowiedzialnością troszczy się o indywidualizowanie pracy, dostosowanie wymagań edukacyjnych oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na każdej lekcji;
- współpracuje z rodzicami i specjalistami wspierającymi proces edukacyjno-wychowawczy ucznia.
- doskonali kompetencje w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediiów.
- doskonali kompetencje w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u starszej młodzieży,
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Rodzice :

- dokładają wszelkich starań, aby zapewnić dziecku właściwe warunki do realizacji zdalnego nauczania, informuje szkołę o własnych możliwościach i potrzebach w tym zakresie;
- uczestniczą we wszystkich spotkaniach organizowanych przez szkołę;
- reagują na każde wezwanie do szkoły;
- znają program wychowawczy i profilaktyczny szkoły i wyrażają o nim swoje opinie;
- zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im;
- zdobywają wiedzę na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

- dostarczają wzorów konstruktywnego stylu życia dzieciom;
- uczestniczą w pedagogizacji i programach profilaktycznych skierowanych do rodziców;
- włączają się aktywnie w życie klasy poprzez udział w realizacji godzin wychowawczych, udział w imprezach kulturalnych i wycieczkach klasowych, pomoc wychowawcy;
- dbają o dobry kontakt z dzieckiem.
- doskonalą kompetencje w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u starszej młodzieży

8. Prawa i obowiązki uczniów.

Uczeń w naszej szkole ma prawo w szczególności do:

- realizacji na terenie szkoły praw wynikających z Konwencji o Prawach Dziecka;
- właściwie zorganizowanego procesu kształcenia, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej;
- opieki wychowawczej oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- poszanowania i ochrony życia prywatnego, rodzinnego i domowego;
- ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, w przypadku ochrony uczniów małoletnich zgodnie z przyjętymi w szkole standardami;
- rozwijania osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych;
- swobodnego wyrażania własnych poglądów pod warunkiem, że nie naruszają one zasad moralności społecznej bądź podstawowych praw innych osób.

Uczeń w naszej szkole ma obowiązek w szczególności:

- w sytuacji zdalnego nauczania pracować systematycznie i dołożyć wszelkich starań do rzetelnej realizacji programów nauczania ze wszystkich przedmiotów;
- systematycznie i aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych i w życiu szkoły;
- przestrzegać obowiązujących go przepisów prawa, zasad kultury i społecznych norm współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników oraz gości szkoły;
- szanować poglądy i przekonania innych ludzi;
- dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób;
- okazywać dbałość o czystość i higienę osobistą oraz estetyczny i schludny wygląd.

Uczeń w naszej szkole może być nagrodzony za dobre wyniki w nauce i zachowaniu lub inne osiągnięcia w życiu szkolnym;

- pochwała wychowawcy klasy i wpis do dziennika;
- pochwała Dyrektora Zespołu i wpis do dziennika;
- nagroda rzeczowa;
- list gratulacyjny przesłany rodzicom.

Wobec ucznia naszej szkoły, który nie przestrzega przyjętych norm i zwyczajów zachowania, dopuszcza się stosowanie m.in. następujących sankcji i konsekwencji:

- obniżenie oceny z zachowania;
- wyznaczenie prac społeczno-użytecznych, zobowiązanie do naprawy wyrządzonej szkody;
- upomnienie wychowawcy klasy;
- nagana wychowawcy klasy;
- upomnienie Dyrektora Szkoły;
- nagana Dyrektora Szkoły;
- skierowanie sprawy do Sądu lub na Policję;
- skreślenie z listy uczniów.

9. Procedury szkolne – metody w sytuacjach kryzysowych z udziałem uczniów.

Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia, powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących. Uczniowie wykraczający poza normy i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły w rozdziale Prawa i Obowiązki Ucznia.

Procedury dotyczą następujących sytuacji:

- spożywania środków psychoaktywnych na terenie szkoły przez uczniów;
- palenia papierosów przez uczniów;
- agresji (bójki, niszczenie mienia, zastraszanie, wymuszanie itp.);
- problemów zdrowotnych;
- procedura postępowania z uczniem agresywnym lub autoagresywnym;
- procedura postępowania w przypadku zaistnienia próby samobójczej ucznia;
- absencji uczniów;
- zgłaszanie objawów krzywdzenia małoletnich i stosowanie przyjętych przez szkołę Standardów Ochrony Małoletnich.

W razie znalezienia środka psychoaktywnego na terenie szkoły należy:

- zabezpieczyć środek psychoaktywny przy świadkach (nie wolno przeszukiwać teczek, rzeczy osobistych ucznia);
- poinformować pedagoga, wychowawcę, dyrektora szkoły;
- poinformować rzeczowo rodziców o zaistniałej sytuacji;
- w porozumieniu z dyrektorem wezwać Policję, w razie konieczności Pogotowie Ratunkowe;
- wskazać rodzicom adresy placówek specjalistycznych dla młodzieży.

Stwierdzenie u ucznia objawów odurzenia środkiem psychoaktywnym:

- ucznia należy pozostawić pod opieką osoby dorosłej;
- w przypadku zagrożenia zdrowia i życia zapewnić opiekę pielęgniarską i wezwać pogotowie;
- poinformować pedagoga, wychowawcę, dyrektora;
- natychmiast wezwać rodziców / opiekunów ucznia.

Stwierdzenie palenia przez uczniów wyrobów tytoniowych:

- rozmowa profilaktyczna z uczniem, poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych;
- w przypadku uporczywego nieprzestrzegania przez ucznia zakazu palenia wyrobów tytoniowych na terenie szkoły, sprawa zostanie skierowana na Komisariat Policji lub do Sądu Rodzinnego, jako przejaw demoralizacji ucznia.

Stwierdzenie u ucznia zachowań agresywnych na terenie szkoły:

- bezpośrednia interwencja przerywające dane zachowanie (z zachowaniem podstawowych środków bezpieczeństwa);
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów, ustalenie świadków zdarzenia;
- rozmowa interwencyjna z uczniem, poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych;
- w przypadku zdarzeń noszących znamiona przestępstwa skierowanie sprawy o odpowiedniej instytucji (Sąd, Policja);
- w przypadku szkód materialnych wyegzekwowanie do ucznia pokrycia kosztów naprawy.

Stwierdzenie u ucznia problemów zdrowotnych:

- rozmowa profilaktyczna z uczniem,
- konsultacja z pielęgniarką szkolną
- rozmowa z rodzicami ucznia , wskazanie na adekwatne do sytuacji formy pomocy dla ucznia

Procedura interwencyjna w przypadku licznych nieobecności (wagary):

- indywidualne rozmowy wychowawcy z uczniem;
- kontakt z rodzicami - informacja o frekwencji, ustalenie wspólnej strategii wychowawczej;
- opieka pedagogiczna nad uczniem, w razie potrzeby skierowanie do PPP;
- podjęcie procedury administracyjnej przewidzianej w przypadku nie realizacji obowiązku nauki.

Każdy przypadek wagarów należy traktować indywidualnie i poddać szczegółowej analizie.

Procedura postępowania w przypadku zaistnienia próby samobójczej ucznia (deklarowanie samobójstwa przez ucznia, próba samobójcza lub samobójstwo ucznia)

Każdy pracownik szkoły (pedagogiczny i niepedagogiczny) ma obowiązek zareagowania na wszelkie sygnały o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia, na niepokojące zachowania uczniów mogące wskazywać na zamiary samobójcze. W przypadku zaobserwowania lub posiadania informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

Do zachowań, które powinny zaniepokoić pracowników szkoły, gdyż mogą wskazywać na zamiary samobójcze, należą:

- wypowiedanie, zapisywanie komunikatów świadczących o myślach i planach samobójczych,
- zainteresowanie lub wręcz zabsorbowanie śmiercią,

- poszukiwanie informacji, w jaki sposób odebrać sobie życie,
- gromadzenie leków, potrzebnych przedmiotów, narzędzi,
- pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku wyjścia z sytuacji,
- okaleczanie się, autoagresja,
- długotrwały stan smutku, przygnębienia,
- pozbywanie się osobistych i ważnych dla ucznia przedmiotów,
- izolowanie się, zamykanie się w sobie,
- rezygnacja z zajęć, w które dotychczas był zaangażowany,
- duża zmienność nastroju i emocji,
- istotne zmiany w zachowaniu i funkcjonowaniu w domu, w szkole,
- wzrost impulsywności, nagłe impulsywne działania, akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze, zwiększona drażliwość, podatność na irytację, trudność w kontroli emocji,
- odrzucanie pomocy, poczucie że udzielenie pomocy jest już nie możliwe,
- zachowania uciezkowe (związane z dużym napięciem emocjonalnym), absencja w szkole,
- oskarżanie się, poczucie winy, poczucie bycia złym człowiekiem, ciężarem dla innych,
- stan świadczący o zmęczeniu i niemocy.

Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje wychowawcy ucznia lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu.

Po odebraniu zgłoszenia wychowawca ucznia wraz z psychologiem/pedagogiem szkolnym dokonują diagnozy zgłoszenia oraz sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.

Jeśli uznają, że zachodzi taka potrzeba, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyny niepokojących zmian w zachowaniu ucznia.

Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest dyrektorowi szkoły.

Wraz z rodzicami ustalane są zasady postępowania wobec ucznia: sposób i zakres kontaktów z rodzicami, a także pomoc psychoterapeutyczna na terenie szkoły lub poza nią.

Postępowanie w przypadku posiadania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

- Pracownik, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć go i powiadomić o sytuacji jego wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego/pedagoga specjalnego.
- Po odnalezieniu ucznia nie należy pozostawić go samego, przeprowadzenie ucznia w bezpieczne miejsce.
- Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
- Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia jeśli jest to konieczne, wezwanie Pogotowia Ratunkowego i poinformowanie o zaistniałej sytuacji rodziców ucznia.
- Pedagog, psycholog, pedagog specjalny informuje rodziców o konieczności skontaktowania się z lekarzem psychiatrą.

Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły.

- Pracownik, po otrzymaniu informacji o próbie samobójczej ucznia, stara się natychmiast go odnaleźć.
- Po odnalezieniu ucznia ustala i potwierdza rodzaj zdarzenia, nie pozostawia ucznia samego.
- Usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby.
- Stara się dyskretnie przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
- Jeśli zachodzi taka potrzeba, udziela pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Jeżeli zachodzi taka potrzeba, wzywa pielęgniarkę szkolną/pogotowie ratunkowe/policję. Jeśli to możliwe, powinien zadbać, aby interwencja służb przebiegła dyskretnie.
- Kiedy pojawi się taka możliwość, powiadamia lub zleca powiadomienie o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- Dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia
- O próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- Pedagog/psycholog szkolny/pedagog specjalny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), które ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

Postępowanie w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej poza terenem szkoły.

- Jeśli próba samobójcza ma miejsce poza szkołą a rodzic poinformował szkołę, dyrektor szkoły/pedagog/psycholog szkolny/pedagog specjalny przekazują rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno pedagogicznej.
- O próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej, w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli
- Pedagog/psycholog szkolny/pedagog specjalny planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry), które ma na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, a także atmosfery życzliwości i wsparcia. Ponadto przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

W przypadku zaistnienia sytuacji omówionych powyżej dyrektor szkoły powołuje niezwłocznie Zespół Kryzysowy, do którego zadań należy:

- analiza zaistniałej sytuacji,
- nawiązanie kontaktu z uczniem lub jego rodziną (ustalenie stanu zdrowia dziecka),
- zapewnienie wsparcia psychologicznego uczniowi oraz jego rodzinie,
- bieżące monitorowanie sytuacji ucznia,
- nawiązanie współpracy z właściwymi instytucjami w celu rozwiązania zaistniałego problemu.

Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia.

W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.

Pedagog/psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

Zorganizowanie w jak najkrótszym czasie zajęć o charakterze autopsji psychologicznej dla grupy, która najczęściej przebywała ze zmarłym dzieckiem i najlepiej je znała, najlepiej by byli to specjaliści zewnątrzni.

Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne)

- warunkiem powrotu do szkoły (po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej;
- po powrocie ucznia do szkoły należy w trakcie pierwszych z nim kontaktów pamiętać o udzielaniu uczniowi wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia;
- pedagog, psycholog, pedagog specjalny (współpracując z wychowawcą) otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami; w miarę konieczności wskazują miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i opieki specjalistycznej;
- w przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia, rodzic – po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty;
- przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

Postępowanie w przypadku zauważenie objawów krzywdzenia małoletnich uczniów.

- w przypadku ujawnienia objawów krzywdzenia małoletnich uczniów przez innych uczniów, pracowników szkoły, rodziców/opiekunów prawnych pracownicy szkoły zobowiązani są do podjęcia działań zgodnie z przyjętymi w szkole Standardami Ochrony Małoletnich.
- Standardy są zamieszczone na tablicach informacyjnych obok gabinetu pedagoga, w bibliotece szkolnej, na stronie internetowej, w BIP.

10. Ewaluacja programu.

Okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych dokonuje w obrębie zespołu klasowego wychowawca.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie dokonywanej ewaluacji. Wyniki ewaluacji są jawne i prezentowane w postaci raportu. Z jego skróconą wersją dyrektor zapoznaje Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego.

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji programu, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

11. Postanowienia końcowe.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny przygotowuje i uchwała Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

Po zakończeniu każdego roku szkolnego następuje weryfikacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Wszelkich zmian w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym, w formie uchwał na bieżący rok szkolny, dokonuje z początkiem każdego roku szkolnego Rada Pedagogiczna.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny wchodzi w życie z dniem jego uchwalenia.

12. Przyjęte główne cele i zadania programu – załącznik nr 1.

13. Załączniki.

Załącznik nr 1. Przyjęte główne cele i zadania programu

Załącznik nr 2. Procedura postępowania w przypadku zaistnienia próby samobójczej ucznia i procedura postępowania z uczniem agresywnym lub autoagresywnym.